

Grönbok rörande europeiska området för forskningsverksamhet

Till utbildningsutskottet

Utbildningsutskottet har berett näringsutskottet tillfälle att avge yttrande över grönbok om det europeiska området för forskningsverksamhet: Nya utsikter (KOM/2007/161). I det följande tas vissa förhållanden och synpunkter på grönboken upp, som har samband med näringsutskottets beredningsområde.

Utskottets överväganden

Inledning

Sedan Europeiska rådet vid sitt möte i Lissabon i mars 2000 bekräftade målet att skapa Europeiska forskningsområdet (European Research Area, ERA) har många initiativ tagits. Bland annat nämns i grönboken EU:s sjunde ramprogram för forskning, de europeiska teknikplattformarna och utveckling av forsknings- och innovationskapacitet inom EU:s sammanhållningspolitik. I grönboken om europeiska området för forskningsverksamhet redogörs för områden där kommissionen uppfattar att särskilda insatser bör genomföras såsom beträffande forskarrörlighet, infrastruktur, förstärkning av forskningsinstitutionernas styrning och roll samt behov av koordinering av nationella program på EU-nivå. Den rätta balansen bör hittas mellan konkurrens på EU-nivå och samarbete eller partnerskap över hela EU. Enligt kommissionen kommer visionen om ERA kanske inte att vara förverkligad förrän omkring år 2020; dock måste vissa åtgärder initieras omedelbart för att framsteg ska kunna göras.

Mot denna bakgrund ställer kommissionen ett antal frågor i grönboken. Diskussionen om ERA och framtiden kommer att fortlöpa under år 2007, varefter kommissionen avser att presentera initiativ under år 2008.

I maj 2007 presenterade Utbildningsdepartementet sin faktapromemoria (2006/07:FPM77) över grönboken. Vidare sände departementet ut grönboken på remiss till universitet, myndigheter, företag m.fl. Cirka ett 30-tal remissvar hade inkommit t.o.m. september 2007.

Näringsutskottets ställningstagande

Näringsutskottet instämmer med regeringen och ett antal remissinstanser i att det är positivt att få en genomgripande diskussion inte bara i Sverige utan i hela Europa om forskningens och innovationens betydelse och hur framtiden till år 2020 kan formas.

Enligt näringsutskottet är det viktigt att forskning, utveckling och innovation inte utgör skilda områden utan att ett samlat grepp kommer till stånd såväl på den nationella nivån som på EU-nivån. Också entreprenörernas roll är viktig och bör uppmärksammas. Särskilt mot bakgrund av att ERA kopplas till Lissabonstrategin är det eftersträvarsvårt att innovationssystemet ses i samband med forskningsfrågorna.

EU:s forsknings-, innovations- och sammanhållningsstrategi bidrar på olika sätt till det gemensamma målet att skapa tillväxt och arbetstillfällen, vilket är positivt. För sammanhållningsprogrammen för perioden 2007–2013 ska medlemsstaterna (EU-15) avsätta mellan 60 och 75 % av de tillgängliga resurserna för investeringar inom ramen för Lissabonprocessen, bl.a. inom forskning, teknisk utveckling och innovation.

Från näringsutskottets utgångspunkt är det betydelsefullt att ytterligare förbättra möjligheten till kommersialisering av forskningsresultat. I detta sammanhang vill näringsutskottet betona behovet av ett kostnadseffektivt, rättssäkert och högkvalitativt gemenskapspatent. Särskilt angeläget är det att underlätta för små och medelstora företag att klara de immaterialrättsliga frågorna. Enligt uppgift planerar det portugisiska ordförandeskapet att föra upp frågan om gemenskapspatent på konkurrenskraftsrådet den 22 och 23 november 2007. Med hänsyn till de värden som står på spel, vill näringsutskottet understryka vikten av att få till stånd ett positivt resultat när det gäller patentfrågorna i Europa.

ERA bör enligt kommissionen kännetecknas av ordentligt samordnade forskningsprogram och prioriteringar, inklusive en avsevärd mängd gemensamt planerade offentliga forskningsinvesteringar på EU-nivå med gemensamma prioriteringar, samordnat genomförande och samfällid utvärdering. Näringsutskottet vill för sin del markera att den nationella politiken för forskning, utveckling och innovationer inte ska underordnas EU:s program på området. Deltagande i EU-aktiviteter på frivillig basis är dock positivt. Vidare anser näringsutskottet att själva processerna och administrationen kring EU:s forskning bör genomlysas i det fortsatta arbetet. Liksom flera av remissinstanserna ser näringsutskottet ett behov av utvärdering av europeisk forskningspolitik, gärna hoplänkad med innovationsfrågor. En sådan utvärdering bör utföras med kända kriterier och tillåta insyn för att inte partsintressen oriktigt ska kunna dominera.

Enligt näringsutskottet bör ovanstående synpunkter beaktas när utbildningsutskottet behandlar grönboken om det europeiska området för forskningsverksamhet.

Stockholm den 18 oktober 2007

På näringsutskottets vägnar

Karin Pilsäter

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Karin Pilsäter (fp), Thomas Östros (s), Bertil Kjellberg (m), Björn Hamilton (m), Carina Adolfsson Elgestam (s), Hans Rothenberg (m), Jan Andersson (c), Alf Eriksson (s), Krister Örnfjäder (s), Maria Plass (m), Berit Högman (s), Mikael Oscarsson (kd), Marie Weibull Kornias (m), Kent Persson (v), Karin Åström (s), Per Bolund (mp) och Maria Lundqvist-Brömster (fp).